

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.10.1990, sp. zn. 6 Tz 82/90, ECLI:CZ:NS:1990:6.TZ.82.1990.1

Číslo: 59/1991

Právní věta: Obecný zájem na zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. nelze spatřovat pouze v tom, že věc pochází z trestné činnosti, tedy ve skutečnosti, že jde o věc uvedenou v § 55 odst. 1 tr. zák., která je obecným předpokladem zabrání podle § 73 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 26.10.1990

Spisová značka: 6 Tz 82/90

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Zabrání věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 73 odst. 1 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 59

Obecný zájem na zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. nelze spatřovat pouze v tom, že věc pochází z trestné činnosti, tedy ve skutečnosti, že jde o věc uvedenou v § 55 odst. 1 tr. zák., která je obecným předpokladem zabrání podle § 73 odst. 1 tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 26. 10. 1990 sp. zn. [6 Tz 82/90](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČR, Nejvyšší soud ČR vyslovil, že usnesením krajského soudu v Brně z 9. 9. 1987 sp. zn. 8 To 304/87 a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 239 odst. 2 tr. ř. a § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. v neprospěch zúčastněné osoby ing. F. F.

Z odůvodnění:

Pravomocným rozsudkem městského soudu v Brně ze dne 30. ledna 1987 sp. zn. 10 T 118/86 byl obviněný ing. A. V. uznán vinným kromě jiných trestných činů trestným činem spekulace podle § 117 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zák., jehož se dopustil tím, že si ve spekulacním úmyslu koupil ve Spolkové republice Německo elektronický klávesový hudební nástroj zn. CASIOTONE MT-68 a návod na použití (bez obalu) v hodnotě nejvýše 510 DM a pak jej prodal ing. F. F. zda částku 6000,- Kčs a

údajný celní poplatek 1500,- Kčs, přičemž zisk obviněného na tomto prodeji nebyl prokázán.

Usnesením městského soudu v Brně ze dne 19. června 1987 sp. zn. 10 T 118/86 bylo rozhodnuto, že se shora uvedené elektronické zboží s příslušenstvím podle § 80 odst. 1 tr. ř. vrací ing. F. F., který je vydal. Všechny tyto věci byly uloženy v depozitu městské prokuratury v Brně pod položkou č. 22/86.

Krajský soud v Brně ke stížnosti, kterou proti uvedenému usnesení městského soudu v Brně podal městský prokurátor v Brně, rozhodl svým usnesením ze dne 9. září 1987 sp. zh. 8 To 304/87 tak, že podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušil napadené usnesení, a sám rozhodl ve věci tak, že podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. uložil zabrání výše uvedených věcí s tím, že vlastníkem zabraných věcí se stává stát.

Generální prokurátor České republiky podal proti tomuto usnesení krajského soudu v Brně dne 1. října 1990, tedy po uplynutí lhůty šesti měsíců od jeho právní moci stanovené v § 272 tr. ř., stížnost pro porušení zákona. Uvádí v ní, že krajský soud odůvodnil zabrání uvedeného zboží nesprávně tak, že jde o věci, které pocházejí z trestné činnosti, jíž se dopustil obviněný ing. A. V., a proto z důvodu obecného zájmu bylo rozhodnuto o jejich zabrání. Podle stížnosti pro porušení zákona uvedená skutečnost sama o sobě nemohla odůvodnit zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., neboť podle něho lze takovou věc zabrat, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě jiný obdobný obecný zájem. Krajský soud neodůvodnil, v čem v daném případě spatřoval obecný zájem na zabrání uvedených věcí, a podle stížnosti pro porušení zákona tento zájem nebyl dán. Stížnost pro porušení zákona dále poukazuje na to, že krajský soud navíc porušil procesní předpisy, zejména pokud rozhodl o zabrání věci v neveřejném zasedání; tím byla zúčastněná osoba zkrácena na svých právech, uvedených v ustanovení § 42 odst. 1 tr. ř. Domníval-li se tedy krajský soud, že pro vrácení věci podle § 80 odst. 1 tr. ř. nejsou splněny předpoklady, neboť přichází v úvahu jejich zabrání, měl postupovat podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. a po zrušení napadeného usnesení uložit městskému soudu v Brně, aby jednal a rozhodl o zabrání věci ve veřejném zasedání podle § 239 odst. 1 tr. ř. Podle stížnosti pro porušení zákona krajský soud porušil tímto vadným postupem zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) a § 239 odst. 1 tr. ř. a též ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. v neprospěch zúčastněné osoby ing. F. F. Z těchto důvodů generální prokurátor České republiky navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil vytýkané porušení zákona v napadeném usnesení krajského soudu v Brně.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Krajský soud v Brně po zrušení usnesení městského soudu v Brně ze dne 19. června 1987 sp. zn. 10 T 118/86 sám podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. rozhodl v neveřejném zasedání tak, že shora uvedené elektronické zboží náležející ing. F. F. se podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. zabírá. Přitom však přehlédl, že o zabrání věci lze rozhodnout buď v hlavním líčení (§ 230 odst. 1 tr. ř.), nebo ve veřejném zasedání, to však jen v případě, že si soud rozhodnutí o zabrání věci vyhradil v hlavním líčení nebo že uložení zabrání věci navrhl prokurátor. K tomu je třeba dodat, že uložení zabrání věci náležející jiné osobě než obžalovaného (zúčastněné osobě ve smyslu § 42 tr. ř.) je možno jen za podmínky, že to navrhl prokurátor (§ 230 odst. 3 tr. ř.).

V daném případě, jak vyplývá z trestního spisu, návrh na zabrání shora uvedeného elektronického zboží náležejícího ing. F. F., který je jako věc důležitou pro trestní řízení vydal podle § 78 odst. 1 tr. ř. vyšetřovateli, učinil městský prokurátor v Brně již v obžalobě. Městský soud v Brně však tento návrh v hlavním líčení neprojednal, nerozhodl o něm a ani nevyhradil rozhodnutí o zabrání věci veřejnému zasedání (§ 230 odst. 2, § 239 odst. 2 tr. ř.). Městský prokurátor v Brně ve stížnosti podané proti shora citovanému usnesení městského soudu v Brně, jímž bylo rozhodnuto o vrácení věci podle § 80 odst. 1 tr. ř., znovu navrhl, aby věci náležející ing. F. F. byly podle § 73 odst. 1 písm.

c) tr. zák. zabráný.

Za tohoto stavu bylo možno o návrhu prokurátora na zabrání věci rozhodnout jen ve veřejném zasedání podle § 239 odst. 1 tr. ř., v němž by pak postupem stanoveným v zákoně bylo umožněno ing. F. F. uplatnit práva vyhrazená zúčastněné osobě v ustanovení § 42 odst. 1 tr. ř. Proto domníval-li se krajský soud, že pro vrácení věci podle § 80 odst. 1 tr. ř. nejsou splněny předpoklady z toho důvodu, že přichází v úvahu její zabrání, měl postupovat podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. a po zrušení usnesení uložit městskému soudu v Brně, aby o věci znovu jednal a rozhodl o zabrání věci ve veřejném zasedání podle § 239 odst. 1 tr. ř. Pokud to neučinil a sám uložil zabrání věci v neveřejném zasedání, porušil v neprospěch uvedené zúčastněné osoby zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) a § 239 odst. 1 tr. ř.

Krajský soud odůvodnil zabrání uvedeného elektronického zboží tak, že jde o věc, která pochází z trestné činnosti, již se dopustil obviněný ing. A. V. a že proto z důvodu obecného zájmu bylo rozhodnuto o jeho zabrání. Skutečnost, že jde o věc, která pochází z trestného činu, charakterizuje toliko předmět zabrání, jímž může být, jak vyplývá z obsahu věty první ustanovení § 73 odst. 1 tr. zák., jen taková věc, která ke spáchanému činu splňuje některou z podmínek uvedených v ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) až d) tr. zák. a která by jinak mohla být prohlášena podle tohoto ustanovení za propadlou, kdyby byly splněny všechny předpoklady pro uložení trestu propadnutí věci. Nemůže však sama o sobě odůvodnit zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., podle něhož lze takovou věc zabrat, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě jiný obdobný obecný zájem. V daném případě uvedené elektronické zboží je vzhledem k svému charakteru z hlediska bezpečnosti lidí nebo majetku nezávadné a zabrání by mohlo přicházet v úvahu jen za předpokladu, že by takové opatření vyžadoval jiný obecný zájem obdobný zájmu na bezpečnosti lidí nebo majetku. Z tohoto hlediska z důkazů provedených v trestní věci proti obviněnému ing. A. V. vyplývá, že ing. F. F. získal uvedené zboží koupí od obviněného ing. A. V. pro svoji činnost hudebníka s vědomím, že obviněný má legální možnost cestovat do SRN a zpět. Kupní cena byla v podstatě srovnatelná s cenou zboží prodávaného v prodejnách PZO Tuzex. Pokud pak jde o náklady spojené s obstaráním věci, obviněný kupujícího ubezpečil, že platil clo. Ing. F. F. uvedl jako svědek v hlavním líčení, že obviněnému dal předem částku 6000,- Kčs na nákup varhan, a když obviněný nástroj přivezl, řekl mu, že platil clo 1500,- Kčs. Proto mu částku za clo doplatil. Věděl, že podle katalogu cena tohoto nástroje je 499 DM, a proto za těchto okolností považoval cenu za přiměřenou. Za těchto okolností nelze mít za to, že by v daném případě byl dán obecný zájem na zabrání uvedené věci, jak to vyžaduje ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. Krajský soud ani neuvedl, v čem spatřoval obecný zájem na zabrání uvedené věci. Tyto úvahy je třeba doplnit tím, že ing. F. F. nebyl trestně stíhán za jednání proti předpisů o devizovém hospodářství.

Z uvedeného vyplývá, že krajský soud uložil zabrání uvedené věci v rozporu se zákonem, a tím porušil napadeným usnesením též zákon v ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. v neprospěch zúčastněné osoby ing. F. F.